

Sygn. akt II ZOW 62/22

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 7 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący, sprawozdawca)
SSN Zbigniew Korzeniowski
Ławnik SN Mariusz Wilczyński

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego
dla w. okręgu regionalnego prokurator Krystyny Zarzeckiej,
w sprawie prokuratora K. W.
obwinionego o popełnienie przewinień dyscyplinarnych z art. 137 § 1 pkt 1 ustawy z
dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze
po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
na rozprawie w dniu 7 lutego 2023 r.,
odwołania wniesionego przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora
Generalnego dla wrocławskiego okręgu regionalnego
od orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym
z dnia 3 marca 2022 r., sygn. akt PK I SD 55.2021,

- I. utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie;
- II. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym orzeczeniem z dnia 3 marca 2022 r., sygn. akt PK I SD 55.2021, obwinionego K. W. – prokuratora Prokuratury Rejonowej w W. uznał za winnego tego, że:

1. „w okresie od 23 stycznia 2018 r. do 11 grudnia 2018 r. w W., pełniąc wówczas funkcję Zastępcy Prokuratora Rejonowego w W., dopuścił się oczywistej i rażącej obrazę przepisów prawa, to jest art. 2 § 1 pkt 4 k.p.k., art. 463 § 1 k.p.k., art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 465 § 1 k.p.k., § 252 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 kwietnia 2016 r. – Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, § 8 Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Prokuratorów przyjętego 12 grudnia 2017 r. przez Krajową Radę Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym, w toku postępowania o sygn. PR Ds. [...] Prokuratury Rejonowej w W., poprzez nienadanie biegu zażaleniu pełnomocnika pokrzywdzonego na postanowienie z dnia 28 grudnia 2017 r. o umorzeniu śledztwa w tej sprawie, zaniechanie wydania zarządzenia w przedmiocie przyjęcia środka odwoławczego, a następnie nieprzekazanie go do sądu”,
tj. przewinienia dyscyplinarnego z art. 137 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. - Prawo o prokuraturze (dalej: Prawo o prokuraturze) i ustalając, że przewinienie stanowi wypadek mniejszej wagi, na podstawie art. 142 § 5 tej ustawy odstąpił od wymierzenia kary;
2. „w okresie od 23 maja 2018 r. do 10 czerwca 2019 r. w W., pełniąc wówczas funkcję Zastępcy Prokuratora Rejonowego w W., dopuścił się oczywistej i rażącej obrazę przepisów prawa, to jest art. 2 § 1 pkt 4 k.p.k., art. 326 § 2 k.p.k., art. 305 § 1 k.p.k., art. 307 § 1 k.p.k., art. 310 § 1 i 2 k.p.k., § 119 ust. 2, § 130 ust. 2 i § 237 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 kwietnia 2016 roku - Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, § 8 Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Prokuratorów przyjętego 12 grudnia 2017 r. przez Krajową Radę Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym, w toku postępowania o sygn. PR Ds. [...] Prokuratury Rejonowej w W., poprzez niewydanie w okresie od 23 maja 2018 r. do 3 września 2018 r. postanowienia o wszczęciu

śledztwa w tej sprawie, niewystąpienie w dniu 26 listopada 2018 r. z wnioskiem o wydanie postanowienia o przedłużeniu okresu śledztwa na czas powyżej 3 miesięcy do prokuratora bezpośrednio przełożonego w związku z upływającym 3 grudnia 2018 r. okresem trwania śledztwa własnego, zwłokę w okresie od 1 kwietnia 2019 r. do 10 czerwca 2019 r. w przekazaniu akt sprawy do Biura Spraw Wewnętrznych Policji Wydział w P., któremu zarządzeniem z 1 kwietnia 2019 r. powierzył przeprowadzenie określonych czynności śledztwa w celu ich wykonania oraz nieuzasadnione beczynności w tej sprawie”,

tj. przewinienia dyscyplinarnego z art. 137 § 1 pkt 1 Prawa o prokuraturze i ustalając, że przewinienie stanowi wypadek mniejszej wagi, na podstawie art. 142 § 5 tej ustawy odstąpił od wymierzenia kary;

3. „w okresie od 4 czerwca 2018 r. do 28 marca 2019 r. w W., pełniąc wówczas funkcję Zastępcy Prokuratora Rejonowego w W., dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa, tj. art. 2 § 1 pkt 4 k.p.k., art. 326 § 2 k.p.k., art. 305 § 1 k.p.k., art. 305 § 4 k.p.k., art. 307 § 1 k.p.k., art. 310 § 1 i 2 k.p.k., § 119 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 kwietnia 2016 r. – Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, § 8 Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Prokuratorów przyjętego 12 grudnia 2017 r. przez Krajową Radę Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym, w toku postępowania o sygn. PR Ds. [...] Prokuratury Rejonowej w W., poprzez zwłokę w okresie od 4 czerwca 2018 r. do 13 lipca 2018 r. w wydaniu postanowienia o wszczęciu śledztwa w tej sprawie, zwłokę w okresie od 13 lipca 2018 r. do 12 października 2018 r. w powiadomieniu pokrzywdzonego o wszczęciu ww. śledztwa, które nastąpiło w dniu 13 lipca 2018 r., niewydanie w dniu 12 października 2018 r. – pomimo upływu 3 miesięcy trwania śledztwa – postanowienia o przedłużeniu okresu śledztwa i nieuzasadnione beczynności w tej sprawie”,

tj. przewinienia dyscyplinarnego z art. 137 § 1 pkt 1 Prawa o prokuraturze i ustalając, że przewinienie stanowi wypadek mniejszej wagi, na podstawie art. 142 § 5 tej ustawy odstąpił od wymierzenia kary;

4. „w okresie od 27 maja 2018 r. do 28 września 2018 r. w W., pełniąc wówczas funkcję Zastępcy Prokuratora Rejonowego w W., dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa, tj. art. 2 § 1 pkt 4 k.p.k., art. 326 § 2 k.p.k., art. 310 § 1 i 2 k.p.k., § 8 Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Prokuratorów przyjętego 12 grudnia 2017 r. przez Krajową Radę Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym, w toku postępowania o sygn. PR Ds. [...] Prokuratury Rejonowej w W., poprzez niewydanie postanowienia o przedłużeniu okresu śledztwa wszczętego 27 lutego 2018 r., którego okres upłynął 27 maja 2018 r. i nieuzasadnione beczynności w tej sprawie, zakończonej wydaniem 28 września 2018 r. postanowienia o umorzeniu śledztwa”,
- tj. przewinienia dyscyplinarnego z art. 137 § 1 pkt 1 Prawa o prokuraturze i ustalając, że przewinienie stanowi wypadek mniejszej wagi, na podstawie art. 142 § 5 tej ustawy odstąpił od wymierzenia kary;
5. „w okresie od 7 czerwca 2018 r. do 31 sierpnia 2018 r. w W., pełniąc wówczas funkcję Zastępcy Prokuratora Rejonowego w W., dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa, tj. art. 2 § 1 pkt 4 k.p.k., art. 326 § 2 k.p.k., art. 305 § 1 k.p.k., § 119 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 kwietnia 2016 r. – Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, § 8 Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Prokuratorów przyjętego 12 grudnia 2017 r. przez Krajową Radę Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym, w toku pozostającego od 30 kwietnia 2018 r. w jego referacie postępowania o sygn. PR Ds. [...] Prokuratury Rejonowej w W., poprzez zwłokę w wydaniu postanowienia o wszczęciu śledztwa i nieuzasadnione beczynności w tej sprawie, zakończonej wydaniem 31 sierpnia 2018 r. postanowienia o umorzeniu śledztwa”,
- tj. przewinienia dyscyplinarnego z art. 137 § 1 pkt 1 Prawa o prokuraturze i ustalając, że przewinienie stanowi wypadek mniejszej wagi, na podstawie art. 142 § 5 tej ustawy odstąpił od wymierzenia kary.

Odwołanie od powyższego orzeczenia wniósł Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla wrocławskiego okręgu regionalnego,

zaskarżając je na niekorzyść obwinionego prokuratora K. W. w części dotyczącej wymiaru kary, zarzucając:

„rażącą niewspółmierność kary, związaną z bezpodstawnym zastosowaniem przepisu art. 142 § 5 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. - Prawo o prokuraturze, a skutkującym odstępianiem od wymierzenia kary dyscyplinarnej, w związku z niesłusznym przyjęciem, iż przewinienia dyscyplinarne przypisane obwinionemu stanowią wypadek mniejszej wagi, podczas gdy prawidłowa ocena okoliczności przedmiotowo- podmiotowych tych czynów, a w szczególności fakt, iż zaniechania obwinionego, pełniącego wówczas funkcję Zastępcy Prokuratora Rejonowego w W., polegające na zwłoce w wykonaniu ustalonych czynności procesowych trwały nawet po kilka miesięcy i w zasadniczym stopniu naruszyły interesy stron na rozstrzygnięcie sprawy w rozsądnym terminie, jak też prowadzenia kolejnego postępowania dyscyplinarnego wobec obwinionego o czyny popełnione w tym samym okresie, prowadzi do wniosku odmiennego w zakresie oceny zawinienia i społecznej szkodliwości przewinień dyscyplinarnych przypisanych obwinionemu”.

Stawiając powyższy zarzut, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez wymierzenie obwinionemu za każdy z pięciu przypisanych mu przewinień dyscyplinarnych z art. 137 § 1 pkt 1 Prawa o prokuraturze, jednostkowych kar dyscyplinarnych nagany oraz kary łącznej nagany.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Odwołanie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla w. okręgu regionalnego okazało się bezzasadne, w związku z czym zaskarżone orzeczenie należało utrzymać w mocy.

Nie ulega wątpliwości, że Rzecznik Dyscyplinarny zaskarżył orzeczenie jedynie w części dotyczącej kary, opierając odwołanie o zarzut jej rażącej niewspółmierności. Jednocześnie zarówno z treści zarzutu, jak i uzasadnienia odwołania wynika, że skarżący kwestionuje w sprawie ustalenia faktyczne, które doprowadziły do przyjęcia w sprawie „wypadku mniejszej wagi” w rozumieniu art. 142 § 5 Prawa o prokuraturze. Rzecznik uznał bowiem, że prawidłowa ocena okoliczności popełnienia czynów, skutki przez nie wywołane oraz fakt prowadzenia przeciwko obwinionemu innego postępowania dyscyplinarnego wpływają na wyższe zawinienie sprawcy przewinień dyscyplinarnych oraz większą

ich społeczną szkodliwość. W odwołaniu podniesiono, że naruszenie przepisów przez obwinionego było długotrwałe i rażące, a obciążenie dodatkowymi zadaniami służbowymi nie zwalnia prokuratora z podstawowych obowiązków wynikających z pełnionej funkcji.

Tymczasem zarzut rażącej niewspółmierności kary nie może wynikać z zastosowania w sprawie przepisu kwalifikującego czyn jako wypadek mniejszej wagi. Kwestię rażącej niewspółmierności kary można oceniać w kontekście granic ustawowego zagrożenia przewidzianego przez ustawę dla danego typu czynu. To jednak, jakie są granice zagrożenia karą, zależy od oceny czynu w perspektywie jego kwalifikacji jako przypadku mniejszej wagi (zob. wyrok SN z dnia 18 lipca 2019 r., sygn. akt V KK 420/18). Jeśli zatem zdaniem skarżącego zbyt małą rangę przyznano okolicznościom wpływającym na zawinienie lub stopień społecznej szkodliwości czynów, to zarzut powinien dotyczyć błędu w ustaleniach faktycznych (zob. wyrok SN z dnia 19 października 2004 r., sygn. akt II KK 355/04). Innymi słowy, to, czy okoliczności uzasadniające spełnienie przez obwinionego znamion przewinienia dyscyplinarnego miały charakter „wypadku mniejszej wagi”, stanowiło w sprawie kwestię faktów.

Niezależnie od powyższego należy uznać, że Sąd Dyscyplinarny prawidłowo uznał, że w sprawie zachodzi wypadek mniejszej wagi, który z uwagi na treść art. 142 § 5 Prawa o prokuraturze uzasadniał odstąpienie od wymierzenia kary. O wypadku mniejszej wagi można twierdzić, gdy okoliczności przedmiotowo-podmiotowe odnoszone do czynu charakteryzują się przewagą elementów łagodzących, które sprawiają, że przewinienie dyscyplinarne nie jest na tyle szkodliwe, aby stosować do jego sprawcy zwykłe zasady odpowiedzialności przewidziane za takie przewinienie. Czynniki mającymi wpływ na przyjęcie wypadku mniejszej wagi są m.in.: rozmiar wyrządzonej szkody, okoliczności popełnienia czynu, motywacja obwinionego (zob. wyrok SN z dnia 20 marca 2008 r., sygn. akt SNO 13/08). W uzasadnieniu orzeczenia prawidłowo Sąd Dyscyplinarny uznał, że dokonane w sprawie ustalenia dawały podstawę do przyjęcia twierdzenia o braku istotnych, nieodwracalnych szkód wywołanych zaniechaniami obwinionego. Zasadnie zwrócono również uwagę na szczególne okoliczności niedopełnienia obowiązków służbowych przez obwinionego. Należy zgodzić się z Sądem m.in. w

zakresie, w jakim uznał, że przypisane uchybienia miały charakter formalny, a jednocześnie nie spowodowały niemożliwej do naprawienia szkody. Powyższych ustaleń skarżący skutecznie nie zakwestionował, starając się wykazać nieprawidłowe wykonywanie obowiązków przez obwinionego. Samo niedopełnienie obowiązków nie budziło wątpliwości Sądu Dyscyplinarnego, który uznał przecież prokuratora K. W. za winnego popełnienia przewinień dyscyplinarnych.

Trafnie przyjął ponadto Sąd *a quo*, że nadzwyczajna sytuacja organizacyjna i kadrowa w Prokuraturze Rejonowej w W. znacząco wpłynęła na stopień zawinienia obwinionego. Przyjmuje się, że choć – co do zasady – nie wyłącza winy sędziego nadmiar obciążających go obowiązków, to jednocześnie okoliczność ta w sposób oczywisty ma znaczenie dla ustalenia stopnia zawinienia (zob. wyrok SN z dnia 26 kwietnia 2017 r., sygn. akt SNO 6/17). Okoliczności danej sprawy mogą zatem uzasadniać przyjęcie na tyle nieznacznego zawinienia sprawcy, że czyn można uznać za wypadek mniejszej wagi.

Wymaga również podkreślenia, że nie należało podzielić zarzutu skarżącego także i w tym zakresie, w jakim jego zasadność miała się opierać na okoliczności prowadzenia innego postępowania dyscyplinarnego wobec obwinionego o inne czyny. Przyjęcie wypadku mniejszej wagi nie może być związane z osobowością obwinionego, jego opinią, zachowaniem się przed i po popełnieniu czynu, a także z innymi okolicznościami mającymi wpływ na wymiar kary, ale nie dotyczącymi przypisanego czynu (zob. wyroki SN: z dnia 18 września 2002 r., sygn. akt SNO 24/02; z dnia 24 czerwca 2003 r., SNO 34/03).

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie odpowiednio stosowanego art. 636 § 1 k.p.k., obciążając nimi Skarb Państwa.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji wyroku.